

**CONFERENTIE
VAN EUROPESE REGIONALE WETGEVENDE
PARLEMENTEN
(CALRE)**

VERKLARING VAN MADEIRA

Funchal, 30 oktober 2001

Unaniem aangenomen

De regionale parlementen met wetgevende bevoegdheden benadrukken nogmaals het enorme

belang van de Europese Unie voor het bevorderen van de veiligheid, de vrede en het welzijn in Europa. Het proces van Europese integratie zal gezien de komende uitbreiding van de Europese Unie met de nieuwe landen een nieuwe dimensie krijgen, hetgeen belangrijke gevolgen zal hebben op het niveau van interne bevoegdheidsstructuren van de individuele staten. Diverse thema's, zoals de verdeling van bevoegdheden tussen de Europese Unie en de lidstaten, welke in het kader van de volgende intergouvernementele conferentie zullen worden behandeld, vertegenwoordigen nieuwe uitdagingen, niet alleen voor de nationale parlementen maar ook voor de federale en regionale parlementen. Voornoemde uitdagingen vereisen op specifieke wijze het onderzoeken van objectieve reacties en overeenstemming met de juridische/grondwettelijke realiteit in de individuele staten.

Rekening houdend met voornoemde nieuwe juridische/politieke achtergrond en opnieuw het belang bevestigend van een correcte en gelijkmatige toewijzing van bevoegdheden op Europees, nationaal en regionaal niveau, hebben de voorzitters van de regionale Europese parlementen met wetgevende bevoegdheden, bijeengekomen tijdens de conferentie in de stad Funchal, een autonome regio van Madeira, volgende resolutie aangenomen:

1. Resultaten van de Intergouvernementele Conferentie (CIG) van Nice

De voorzitters van de regionale parlementen beschouwen het verdrag dat in Nice door staats- en regeringsleiders werd ondertekend als een onontbeerlijke stap in de evolutie van de Europese Unie.

Volwel wetende dat de uiteindelijke resultaten van de Intergouvernementele Conferentie (CIG) in Nice niet volledig de verwachtingen van de publieke opinie in de verschillende lidstaten hebben bevredigd, met name wanneer het gaat om de hervorming van de Europese instituties en de vereenvoudiging van het proces van de communautaire besluitvorming, vormen zij de vereiste voorwaarden voor de volgende uitbreiding van de Europese Unie. De Europese Unie zal aldus haar historische missie kunnen voortzetten, welke bestaat uit het uitstijgen boven de verdeling op ons continent, het garanderen van veiligheid en vrede, alsmede het voorzien in een hoger welzijn in Europa.

De ontoereikende resultaten, afgezet tegen de hiervoor gepleegde inspanningen, die in Nice werden behaald, hebben geleid tot het beleggen van een nieuwe Intergouvernementele Conferentie. Eén van de belangrijkste objectieven van deze conferentie zal bestaan uit het vastleggen van "een nauwkeurigere afbakening van bevoegdheden tussen de Europese Unie en haar lidstaten, gebaseerd op het beginsel van de subsidiariteit".

De voorzitters zijn van mening dat de omschrijving van voornoemde bevoegdheden, in combinatie met de betrokkenheid van de regionale wetgevende instituties in dit proces van extreem belang zal zijn voor de toekomst van de Europese Unie.

2. Het proces volgend op Nice

De voorzitters van de wetgevende regionale parlementen van de Europese Unie stellen voor dat de Intergouvernementele Conferentie (CIG) 2004 kennis zal nemen van volgende premissen en aspecten van de volgende specifieke thema's:

a) Afbakening van bevoegdheden

Een Unie die ruim 20 leden bezit, waarin de economische, sociale en culturele verschillen aanzienlijk groeien, dient haar eigen tussenkomst tot vastgestelde hoofddoelstellingen te reduceren. Deze doelstellingen kunnen, gezien de afmetingen en de effecten van de overwogen handelingen, beter op communautair niveau worden gerealiseerd.

Er presenteert zich derhalve een betere afbakening van beconcurrerende bevoegdheden, in coherentie met het grondbeginsel van de nabijheid, wanneer het gaat om de uitwerking en uitvoering van een politiek die is gericht op het aan de staat en de regio's garanderen van een duidelijke definitie van hun eigen handelingsmiddelen en hun respectievelijke politieke verantwoordelijkheid, waarbij geldt dat de besluiten zullen worden aangenomen met inachtneming van het grootst mogelijke respect voor het principe van de transparantie en de betrekking van de inwoners.

Een duidelijke afbakening van de interventiesferen en verantwoordelijkheden van de verschillende politieke organen zal bijdragen aan een betere kennis en acceptatie van de acties van de Europese Unie van de zijde van haar inwoners, en niet in het minst aan een versterking van deze laatste.

b) Het principe van de subsidiariteit als regulerend criterium voor de uitvoering van communautaire bevoegdheden

De bevoegdheden in de gebieden waarin de acties beter door de Gemeenschap kunnen worden uitgevoerd, dienen nauwgezet te worden onderzocht om zodanig en betere verdeling van bevoegdheden tussen de Europese, nationale en regionale organen te waarborgen.

Het beginsel van de subsidiariteit, dat in haar wezenlijke betekenis aangeeft dat besluiten moeten worden aangenomen op het niveau dat zo dicht mogelijk bij de inwoners ligt, dient het fundamentele criterium te vormen voor het reguleren van het ten uitvoer brengen van bevoegdheden in gebieden waarin deze momenteel zijn verdeeld tussen de Europese Unie en de lidstaten en met name voor de verantwoording van nieuwe, door de communautaire instanties voorgestelde acties.

c) Een duidelijke definitie van de bevoegdheden

Met het oog op de komende CIG is het voorstelbaar dat de lange lijst met doelstellingen conform Artikel 3 van het EG-Verdrag vervangen zal worden door een duidelijke uiteenzetting van de bevoegdheden. Hiertoe is het belangrijk over te gaan tot het opnemen van een hiërarchie van communautaire handelingen, alsmede een lijst met communautaire bevoegdheden in de inleiding van de Verdragen.

d) Analyse van Art. 308 van het EG-Verdrag (toekenning van nieuwe bevoegdheden aan communautaire instituties in het licht van de realisatie van een van de doelstellingen van het verdrag)

De Conferentie buigt zich over de noodzaak tot het uitvoeren van deze analyse, in het kader van het mandaat van de komende Intergouvernementele Conferentie en artikel 308 van het Verdrag, met het oog op een eventuele wegnemen van dit artikel.

e) Wederkerigheid van het beginsel van de loyale samenwerking tussen de staten en de communautaire instituties (art. 10 EG)

Het beginsel van de loyale samenwerking tussen de lidstaten en de communautaire instituties met betrekking tot het waarnemen van de verplichtingen die uit hoofde van het Verdrag toekomen aan eerstgenoemde, dient in toekomst in twee richtingen te functioneren, dit wil zeggen in de vorm van wederkerigheid.

Hiertoe dient een nieuwe paragraaf aan artikel 10 van het EG-Verdrag te worden toegevoegd, waarin de communautaire instituties het waarnemen van het principe van de loyale samenwerking wordt opgelegd, aldus gedefinieerd met betrekking tot de lidstaten en met name inzake de grondwettelijke structuur van deze laatste.

f) De afbakening van bevoegdheden en het Witboek van de Europese Commissie over de Governance - "New Governance"

Bij het definiëren van de communautaire bevoegdheden dient de inspanning die door de Commissie in het huidige institutionele kader aan de dag is gelegd, te worden behouden om een betere uitvoering van dezen te waarborgen, hetgeen ook heeft bijgedragen aan de goedkeuring van het Witboek over de *Nieuwe Governance*.

Tegen voornoemde achtergrond is de verbeterde toepassing van de Notulen, behorende bij het Verdrag van Amsterdam over subsidiariteit en proportionaliteit, het stimuleren van de aanwending van interventiemiddelen van niet wetgevende aard, de verbetering van de processen voor het raadplegen van de Commissie, het toebedelen van een relevantere rol aan nationale en regionale parlementen, alsmede het verlenen van een juridisch karakter aan het concept van het partnerschap van grote urgentie. De vragen die zijn verbonden aan een efficiëntere uitvoering van communautaire overheden en de bevordering, voor voornoemd doeleind, van meer democratische vormen van partnerschap elimineert echter niet de noodzaak tot het tot stand brengen van een duidelijke afbakening van de bevoegdheden tussen communautaire instituties en de staten in het kader van de volgende Intergouvernementele Conferentie in 2004.

g) Communautair Statuut van de regio's met wetgevende bevoegdheden

De voorzitters stellen voor dat aan de thema's die tijdens de CIG in 2004 aan de orde zullen komen, het onderwerp van de rol van het statuut van de regio's in het kader van het functioneren van de communautaire instituties zal worden toegevoegd.

Tegen deze achtergrond, dienen de regio's met wetgevende bevoegdheden te worden onderworpen aan een specifieke behandeling, hetgeen dient te leiden tot opname van deze in een verdrag voor een toekomstig "Statuut van de regio's met wetgevende bevoegdheden". Voornoemd Statuut zou naast andere punten ook het volgende moeten omvatten:

- de procesrechten van de regio's uit hoofde van het verdrag;
- het creëren van een procedure voor raadpleging van de regionale parlementen door de Commissie, alvorens over te gaan tot goedkeuring van nieuwe initiatieven die inwerken op regionale belangen;
- het tot stand brengen van geïnstitutionaliseerde contacten van de regionale parlementen met het Europees Parlement en het Comité van de Regio's;

het recht van de regionale parlementen tot het voorleggen aan de Europese instituties van bijdragen in de vorm van de toepassing van de beginselen van nabijheid, subsidiariteit en proportionaliteit aangaande maatregelen die in deze onderwerp vormen van discussie.

3. Andere thema's van regionale aard

a) Versterking van het Comité van de Regio's

De voorzitters spreken hun genoegen uit over het feit dat het Verdrag van Nice expliciet voorziet in de verplichting dat de leden van het Comité van de Regio's houders zijn van een politiek mandaat; en zijn in ieder geval van mening, dat de deelname van het Comité van de Regio's aan het proces van besluitvorming binnen de Unie verder zou moeten worden ontwikkeld en verdiept. Hiertoe stellen de voorzitters voor dat:

- het Comité van de Regio's de status van communautaire institutie wordt toegekend;
- het Comité van de Regio's procesrechtelijke legitimiteit wordt toegekend die van toepassing is voor de bescherming van haar eigen rechten en privileges door het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschap;
- de Commissie regelmatig een verhandeling presenteert aan het Comité van de Regio's, met een verantwoording van haar standpunten en acties die volgen op adviezen van deze laatste;
- de Commissie ertoe wordt verplicht, wanneer zij adviezen van het Comité niet opvolgt, hiervoor een verantwoording van haar beslissing aan het Comité voor te leggen;
- de verhoudingen inzake samenwerking tussen het Comité van de Regio's en het Europees Parlement intensiever gemaakt zullen worden.

b) Interventierecht van de federale staten en de regio's bij het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschap

Aan de federale staten en de regio's met wetgevende bevoegdheden dient procesrechtelijke legitimiteit te worden toegekend (actief en passief) bij het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschap, teneinde hun grondwettelijke rechten en interne bevoegdheden te waarborgen, alsmede een correcte toepassing van de principes van subsidiariteit en proportionaliteit te garanderen. Voornoemde rechten vormen een belangrijk element van de versterking van de principes van subsidiariteit en de garantie van een betere toenadering ten opzichte van de inwoners van Europa waar het politieke beslissingen betreft.

c) Regionale en lokale bestuursrechten

Voor een betere nabijheid van het politieke proces aan de inwoners van de Europese Unie, dient het recht tot zelfbestuur te worden gewaarborgd in de Europese Verdragen. Hetzelfde geldt voor de voorzieningen van sociale zekerheid, welke uitsluitend bevoegdheden van de individuele lidstaten zullen blijven.

f) Eiland- en perifere kustregio's

De CARLE erkent expliciet de nadelige situatie van de eiland- en perifere kustregio's binnen de Europese Unie.

4. Statuut van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie

De voorzitters spreken hun felicitaties uit voor het in Nice goedgekeurde Handvest van de grondrechten van de Europese Unie. Het Handvest vormt een belangrijke stap op de weg naar een Europa voor haar inwoners, in de zin dat het een bevestiging vormt voor het bestaan van een gemeenschap van gezamenlijke rechten voor alle inwoners van de Europese Unie.

Een van de doelstellingen van de Intergouvernementele Conferentie (CIG) 2004 dient te bestaan uit het toekennen van een juridisch karakter aan het Handvest, buiten haar eigen opname in de communautaire

verdragen. De opname van het Handvest in de Verdragen dient niet te resulteren in een uitbreiding van de werkingssfeer van de bevoegdheden van de communautaire instituties.

De afkondiging van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie opent een debat over de toekomst van de Europese Unie. Rekening houdend met het groeiende aantal staten, is een discussie over de beginselen en uiteindelijke doelstellingen van de Europese Unie onontbeerlijk. Deze discussie dient zich ook te richten op institutionele aspecten, echter zonder zich tot deze te beperken. Het is aan de nationale en regionale parlementen en overheden, een openbaar debat te bevorderen dat zo uitvoerig mogelijk van aard is en rekening houdt met alle sociale groeperingen en openbare en private organen, alsmede de verschillende vormen van het uitdrukken van de Europese identiteit en de doelstelling van het proces van Europese integratie.

In voornoemd debat wordt een speciale verantwoordelijkheid toebedeeld aan de organen en instituten die de volkeren van de Europese Unie vertegenwoordigen wanneer het gaat om bestuurders van soevereine- en regionale entiteiten. Hiervoor lijkt het bestaan van een actieve solidariteit tussen de parlementen op de verschillende niveau's van vertegenwoordiging van essentieel belang.

De voorzitters van de regionale parlementen spreken opnieuw hun aanbeveling uit om het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, goedgekeurd door de Europese Raad te Nice, op te nemen in het nieuwe Verdrag of het te consolideren in de vorm van een juridisch bindend document.

5. De rol van de parlementen in de architectuur van Europa

De Regionale Wetgevende Parlementen vormen, gezamenlijk met de nationale parlementen en het Europees Parlement, onontbeerlijke instrumenten in het proces van Europese opbouw, dat dient te worden beheerst door het beginsel van de interparlementaire samenwerking. Dit beginsel stijgt uit boven de feitenstelling van instanties en de procedures voor de samenwerking tussen de drie parlementaire niveau's; Europees, nationaal en regionaal. Derhalve wordt het als zijnde opportuun beschouwd:

- I. dat de rol van de regionale wetgevende parlementen in de lidstaten van de Europese Unie wordt versterkt om de vereiste democratische coëfficiënt te waarborgen in alle toepassingsgebieden die zijn betrokken bij het aannemen en ten uitvoer brengen van besluiten die bindend zijn voor het Europese proces, waardoor banden tot stand worden gebracht of worden versterkt met de respectievelijke nationale parlementen;
- II. dat de COSAC (Conferentie voor de organen die zijn gespecialiseerd in communautaire aangelegenheden) wordt opengesteld voor regionale wetgevende parlementen;
- III. dat de progressieve erkenning van de regionale wetgevende parlementen zijn weerslag vindt in de teksten en instituties van de Europese Unie, conform de expliciete richtlijnen van de Resolutie van het Europees Parlement over "de verbetering van de werking van de instituties zonder aanpassing van de Verdragen" van 15 april 1999 (paragraaf 51). Bijgevolg dient te worden gewerkt op basis van de doelstelling tot het verkrijgen van een protocol voor de Europese regionale wetgevende parlementen dat lijkt op het Verdrag van Amsterdam aangaande de taken van de nationale parlementen in de Europese Unie.

6. Voorbereiding van de Intergouvernementele Conferentie (CIG) 2004

De voorzitters nemen met genoeg kennis van het feit dat de Intergouvernementele Conferentie (CIG) van Nice het Zweedse voorzitterschap en het Belgische voorzitterschap van de Raad hebben belast met de voorbereiding van de volgende CIG, hetgeen er voor heeft gezorgd dat vanaf het begin van het lopende jaar een debat op Europees niveau werd gevoerd, waaraan de parlementen van de staten alsmede een ieder die is geïnteresseerd in de toekomst van de Europese Unie heeft kunnen deelnemen.

De voorzitters houden er toezicht op dat ook de regionale parlementen zullen worden betrokken bij voornoemd debat. Dit zal bijdragen aan een uitgebreidere publieke discussie, hetgeen de rol van de intermediairs van deze assemblees in verhouding tot de Europese bevolking versterkt, dankzij een algehele verduidelijking die door deze laatste zal worden ervaren. Hiertoe dienen de regionale parlementen alle gelegenheden en forums, die in de komende jaren zullen worden georganiseerd, te benutten.

In het belang van een algehele transparantie en democratische legitimiteit van het integratieproces dient er een forum te worden geschapen dat wordt uitgebreid ten behoeve van de voorbereiding van de volgende Intergouvernementele Conferentie (CIG). Deze zou vertegenwoordigers van de diverse nationale parlementen en overheden, de Commissie, het Europees Parlement, alsmede de regionale parlementen

bijeen moeten brengen.

De voorzitters zijn van mening dat het slagen van de volgende Intergouvernementele Conferentie (CIG) direct afhankelijk zal zijn van de aandacht, het begrip en de nadruk die de lidstaten schenken aan de regionale factor en het belang hiervan voor een goede werking van de Europese Unie. De regionale parlementen kunnen zelf bijdragen aan het bereiken van voornoemde doeleinden middels het tot stand brengen van een Europees debat waaraan alle organisaties die representatief zijn voor regionale overheden, deelnemen.

Tegen deze achtergrond is het nuttig, de aandacht opnieuw te vestigen op bepaalde Europese en regionale instituties, meer bepaald op het Comité van de Regio's, Het Congres van lokale en regionale overheden van Europa, de Vergadering van de regio's van Europa, alsmede de Conferentie van Europese regionale parlementen met wetgevende bevoegdheden.

In een uitgebreide Unie zal de samenwerking tussen regio's neigen naar een steeds hogere relevantie, gezien het feit dat de wetgevende machten van de Europese Unie een steeds belangrijkere invloed op de regio's zelf zullen hebben.

De parlementen van de federale staten en de regio's met wetgevende bevoegdheden zullen een belangrijke rol vervullen in dit proces.

7. Uitbreiding van de Europese Unie

De voorzitters beschouwen de uitbreiding als een politiek en economisch imperatief, voor welke redelijkerwijs geen alternatieven bestaan.

De uitbreiding zal grote economische kansen bieden aan de huidige lidstaten, daar zij aanleiding zal zijn voor een homogene interne markt, bestaand uit circa 500 miljoen consumenten.

De voorzitters spreken hun voorkeur uit voor een snelle uitbreiding van de Europese Unie. In het Verdrag van Nice zijn de noodzakelijke institutionele voorwaarden vastgelegd voor het opnemen van nieuwe lidstaten vanaf 1 januari 2003. Het is nu aan laatstgenoemden, het respecteren van de van de politieke en economische integraaliteit (criteria van Kopenhagen), die vereist is voor toetreding, te garanderen.

De voorzitters zijn van mening dat, ter voorkoming van eventuele fenomenen van politieke of economisch geaarde weigering van de zijde van de bevolking van de huidige lidstaten, er toereikende vervaldagen voor de transitie worden vastgesteld, met name wanneer het gaat om aspecten zoals het vrije verkeer van personen, de politiek voor een economische cohesie en de gemeenschappelijke landbouwpolitiek.

De voorzitters zijn van mening dat de financiering van de uitbreiding gerealiseerd dient te worden op basis van een juiste verdeling van de lasten over de lidstaten van de Europese Unie, rekening houdend met voorspelbare uitwerkingen die in de concrete situatie van elk individueel land zullen plaatsvinden. Hiertoe doen zich urgente maatregelen aan voor de hervorming van de communautaire politiek en de politieke structuur van de Europese Unie, waar het de politieke structuur van de Europese Unie, de territoriale solidariteit en de cohesie, de gemeenschappelijke landbouwpolitiek, alsmede de financiële aangelegenheden van de Europese Unie betreft.

8. Bijdrage van de federale parlementen aan de uitbreiding van de Europese Unie

a) Versterking van de grensoverschrijdende en interregionale samenwerking met de regio's van de kandidaat-lidstaten

De voorzitters zijn van mening dat de grensoverschrijdende en interregionale samenwerking waarbij de regio's van de huidige lidstaten en de regio's van de kandidaat-lidstaten zijn betrokken, met name op regionaal parlementair niveau, een belangrijke bijdrage aan de toenadering en de integratie van voornoemde staten van de Unie tot stand kan brengen.

De parlementen van de huidige lidstaten zouden derhalve moeten trachten het scheppen van netwerken van parlementaire samenwerking te stimuleren en daarbij de voorbeelden te volgen van reeds bestaande netwerken in het gebied van de Baltische Zee en de interregionale parlementaire raad van de Raad van Alto-Reno.

Buiten aan het vereenvoudigen van de toelating van kandidaat-lidstaten, dragen voornoemde partnerschappen ook bij aan de opbouw van een Europese Unie die dichter bij haar inwoners staat en, op deze wijze, aan de versterking van de solidariteitsgedachte in het kader van de Unie.

De samenwerking met de regio's van de kandidaat-lidstaten vormt bovendien een belangrijk instrument voor de bevordering en de ontwikkeling van gedecentraliseerde regeringsstructuren in de kandidaat-lidstaten.

De voorzitters zijn van mening dat de beschikbaarheid van efficiënte overheidsstructuren in de kandidaat-lidstaten een essentiële vereiste vormt voor een geslaagde toetreding. Tegen deze achtergrond stellen de voorzitters voor dat de regionale parlementen trachten de vervanging van hun overheidsambtenaren door overheidsambtenaren van de kandidaat-lidstaten te stimuleren.

b) De rol van de regionale wetgevende parlementen bij de vorming van een Europese publieke opinie over de toekomst van de Unie.

De voorzitters zijn van mening dat de uitbreiding van de Europese Unie uitsluitend met succes kan worden bekroond wanneer hierbij kan worden gerekend op de ondersteuning van de Europese bevolking. Hiertoe dienen de inwoners te worden voorzien van alle noodzakelijke verduidelijkingen met betrekking tot de uitdagingen en de kansen die voornoemde uitbreiding vertegenwoordigt. Het is zaak hen uit te leggen dat de politieke en economische voordelen van de uitbreiding uitstijgen boven eventuele risico's van het gebonden zijn en deze bovendien verzwakken.

De regionale parlementen worden uitgenodigd tot het aanvaarden van een actievere rol in het proces van de vorming van een Europese publieke opinie, waardoor zij beschikken over een aanzienlijk kapitaal in de vorm van de betrokkenheid van de inwoners bij de besluitvorming en de toepassing van het subsidiariteitsbeginsel, hetgeen een opportune waarde tegen de achtergrond van de discussie over de toekomst van de Europese Unie moet worden gegeven. Het debat over de toekomstige structuur van de Europese Unie zal moeten worden gerealiseerd door tegemoet te komen aan de belangen en bezorgdheden van de Europese bevolking. Het is derhalve aan de regionale parlementen te waarborgen dat de inwoners op opportune wijze worden aangehoord in dit recentelijk aangevangen debat, en hiertoe de rol te aanvaarden van intermediair met het privilege tot het volgen van een consensus ten gunste van de uitbreiding, dat zo goed mogelijke moet worden waargenomen.

Funchal, 30 oktober 2001